

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

209

Vragen van het lid **Kooiman** (SP) aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *het bericht dat ouders de gehele kinderopvangtoeslag terug moeten betalen wanneer het gastouderbureau verdacht wordt van fraude* (ingezonden 22 september 2010).

Antwoord van minister **Rouvoet** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap), mede namens de minister van Financiën (ontvangen 13 oktober 2010).

Vraag 1

Wat is uw reactie op het bericht dat ouders de gehele kinderopvangtoeslag moeten terugbetalen wanneer het gastouderbureau verdacht wordt van fraude?¹

Antwoord 1

Dit bericht is onjuist. Terugvorderingen vinden plaats ingeval er (gedeeltelijk) geen recht bestaat op kinderopvangtoeslag. Vraagouders zijn ingevolge van de Wet kinderopvang immers zelf verantwoordelijk voor de juistheid van hun aanvraag. Eind 2009 is een vooronderzoek van de FIOD-ECD naar de handelwijze van gastouderbureau De Appelbloesem afgerond. Toen uit schriftelijke gegevens bleek dat ouders mogelijk (gedeeltelijk) geen recht hadden op kinderopvangtoeslag is de uitbetaling van de toeslagen eind 2009 aan vraagouders opgeschort en is een onderzoek gestart naar de rechtmatigheid van de toelagenaanvragen.

De ouders die gebruik maakten van De Appelbloesem zijn eind 2009 over dit onderzoek, de opschorting van de uitbetaling van de toeslag en mogelijke terugvordering van al uitbetaalde toeslagen per brief door de Belastingdienst/Toeslagen geïnformeerd.

In september 2010 is het onderzoek naar de rechtmatigheid van de toelagenaanvragen afgerond. De ouders waarbij (gedeeltelijk) geen recht op kinderopvangtoeslag bestaat zijn per brief geïnformeerd. In die brief is toegelicht waarom zij (gedeeltelijk) geen recht hebben op kinderopvangtoeslag. Enkele dagen later kregen de ouders de terugvorderingsbeschikking. Tegen deze beschikking staat bezwaar en beroep open. Als vraagouders in bezwaar gaan dan wordt de invordering opgeschort, dit betekent dat zij het bedrag nog niet hoeven te betalen.

¹ Radar, «Toeslag kinderopvang», maandag 20 september 2010.

Vraag 2

Hoe kan het zijn dat vraagouders hun gehele kinderopvangtoeslag moeten terugbetalen wanneer het gastouderbureau fraude heeft gepleegd?

Antwoord 2

Terugvordering vindt plaats in de gevallen dat er (gedeeltelijk) geen recht op kinderopvangtoeslag bestaat. In de wet- en regelgeving zijn eisen gesteld waaraan ouders moeten voldoen om in aanmerking te komen voor de kinderopvangtoeslag. In de gevallen waarbij de vraagouders hun gehele kinderopvangtoeslag moeten terugbetalen gaat het om aanvragen die niet voldoen aan de vereisten die voortvloeien uit Wet kinderopvang. Indien de aanvraag niet voldoet aan de wettelijke vereisten wordt het ten onrechte uitbetaalde bedrag teruggevorderd.

Vraag 3

Wat gaat u doen voor de vraagouders uit de uitzending van Radar die de dupe zijn geworden van mogelijke fraude van het gastouderbureau?

Antwoord 3

Ten aanzien van de vraagouders geldt dat de ten onrechte uitbetaalde bedragen door de Belastingdienst/Toeslagen worden teruggevorderd. Vraagouders die van mening zijn dat zij wel aan de wettelijke vereisten hebben voldaan hebben de gelegenheid om in bezwaar en beroep te komen. Als in de bezwaarfase blijkt dat wel is voldaan aan de wettelijke vereisten, dan wordt de terugvorderingsbeschikking herzien.

Vraag 4

Hoe gaat u voorkomen dat meer vraagouders mogelijk een belastingaanslag krijgen van de belastingdienst wanneer het gastouderbureau fraudeert?

Antwoord 4

Op de internetpagina van de Belastingdienst /Toeslagen is informatie te vinden waaraan moet worden voldaan om in aanmerking te komen voor een kinderopvangtoeslag. Belastingdienst /Toeslagen is voornemens op de site mensen te waarschuwen hun aanvraag te allen tijde zelf te beoordelen op de juistheid.

Vraag 5

Hoe gaat u voorkomen dat gastouderbureaus op deze manier fraude kunnen plegen?

Antwoord 5

Met ingang van dit jaar is een aantal aanvullende maatregelen getroffen om fraude tegen te gaan:

- Nieuwe gastouderbureaus worden met ingang van 2010 eerst getoetst door de GGD en pas daarna ingeschreven in het Landelijk Register Kinderopvang (LRK). Zij worden dus niet meer, zoals tot 1 januari 2010 het geval was, per direct ingeschreven in het (toen nog gemeentelijke) register, waarna het recht op toeslag inging;
- Alle bestaande gastouderbureaus worden in 2010 behandeld als nieuw. Als ze in dit overgangsjaar van invoering van de wetwijziging gastouderopvang niet aan de nieuwe eisen voldoen, vervalt hun voorlopige inschrijving in het LRK, zonder (langdurig) handhavingstraject door de gemeente;
- Met het opnemen van alle kinderopvanglocaties in één landelijk register, in plaats van zoals voorheen in 445 gemeentelijke registers, zijn de GGD-en en de Belastingdienst beter in staat om hun toezichthoudende taken uit te voeren. Zo kunnen gastouderbureaus niet meer grote aantallen aangesloten gastouders verzwijgen voor de GGD. Eén register stelt de Belastingdienst in staat om eenvoudiger te controleren of een vraagouder gebruik heeft gemaakt van geregistreerde opvang. De Belastingdienst heeft bovendien meer mogelijkheden gekregen om te controleren via de administratie van gastouderbureaus. Zo moeten in beginsel alle betalingen van vraagouders aan gastouders verlopen via het gastouderbureau. Ook worden, op grond van een wijziging van de

Ministeriële regeling kinderopvang, zwaardere eisen gesteld aan de administratie van gastouderbureaus;

- Er worden eisen gesteld aan het aantal bemiddelingsmedewerkers dat een gastouderbureau moet hebben, gegeven het aantal aangesloten gastouders. Na dit overgangsjaar zal het niet meer mogelijk zijn dat een gastouderbureau met slechts één medewerker vanaf de keukentafel grote aantallen gastouders beheert;
- Tenslotte zijn gastouderbureaus verplicht om vraagouders te laten weten welk bedrag zij inhouden voor de eigen dienstverlening. Tot 2010 wisten vraagouders vaak niet welke tarieven hun gastouderbureau hanteerde.

Vraag 6

Hoeveel vraagouders in Nederland moeten momenteel hun (gehele) kinderopvangtoeslag terugbetalen als gevolg van (mogelijke) fraude van het gastouderbureau?

Antwoord 6

Er zijn meerdere gastouderbureaus die van fraude verdacht worden. Ook dan vindt terugvordering plaats in de gevallen dat er (gedeeltelijk) geen recht op kinderopvangtoeslag bestaat. Tot op heden zijn er geen aanwijzingen dat dit het geval is. Onbekend is of er bureaus failliet dreigen te gaan.